

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2008

Λατινικά Κατεύθυνσης

A. KEIMENO

Να μεταφραστούν τα παρακάτω αποσπάσματα:

1. Nunc intellego, si iste in Manliana castra pervenerit, quo intendit, neminem tam **stultum** fore, qui non videat coniurationem esse factam, neminem tam improbum, qui non fateatur.

2. Iulia, Augusti filia, mature habere coeperat canos, quos legere secreta solebat. Hac re **audita** Augustus voluit filiam detertere quominus id faceret. Eo **consilio** aliquando repente intervenit oppressitque ornatrices.

3. Si quid durius **ei** videbatur, quod imrerandum militibus esset, a cerva sese monitum esse praedicabat. Ea cerva quodam die fugit et perisse credita est. Cum aliquis Sertorio nuntiavisset cervam inventam esse, Sertorius eum iussit tacere; praeterea praecepit ut eam postero die repente in eum locum emitteret, in quo ipse **cum amicis** futurus esset.

4. **Clamore** deinde ancillarum in cubiculum vocatus Brutus ad eam obiurgandam venit, quod **tonsonis** praeripisset officium. Cui secreto Porcia «non est hoc» inquit «temerarium factum meum, sed certissimum indicium amoris mei erga te tale consilium molientem: experiri enim volui, quam aequo animo me **ferro** essem interemptura, si **tibi** consilium non ex sententia cessisset»

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

castra: αφαιρετική ενικού αριθμού
coniurationem: γενική πληθυντικού αριθμού
consilio: κλητική πληθυντικού αριθμού
ornatrices: δοτική ενικού αριθμού
cerva: γενική πληθυντικού αριθμού
locum: δοτική πληθυντικού αριθμού
clamore: δοτική ενικού αριθμού
tonsonis: γενική πληθυντικού αριθμού
officium: αιτιατική πληθυντικού αριθμού
certissimum indicium: αφαιρετική ενικού αριθμού
amoris: αφαιρετική πληθυντικού αριθμού
consilium: δοτική πληθυντικού αριθμού
animo: δοτική πληθυντικού αριθμού
sententia: γενική πληθυντικού αριθμού

2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους (για τους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο):
pervenerit: ίδιο πρόσ. στην ίδια έγκλ. & φων. στον ενεστώτα
fateatur: ίδιο πρόσ. στην ίδια έγκλ. & φων. στον μέλλοντα
coeperat: ίδιο πρόσ. στην ίδια έγκλ. & φων. στον μέλλοντα
faceret: ίδιο πρόσ. στην ίδια έγκλ. & φων. στον υπερ/ντέλικο
credita est: ίδιο πρόσ. στην ίδια έγκλ. & φων. στον ενεστ.
inventam esse: απαρέμφατο μέλλοντα ίδιας φωνής
tacere: απαρέμφατο μέλλοντα ίδιας φωνής
emitteret: ίδιο πρόσ. στην ίδια έγκλ. & φων. στον υπερσυντ.

futurus esset: ίδιο πρόσ. στην ίδια έγκλ. & φων. στον παρακ
venit: ίδιο πρόσ. στην ίδια έγκλ. & φων. στον παρατατικό
praeripisset: ίδιο πρόσ. στην ίδια έγκλ. & φων. στον μέλλ.
experiri: απαρέμφατο παρακειμένου ίδιας φωνής
volui: ίδιο πρόσ. στην ίδια έγκλ. & φων. στον μέλλοντα
essem interemptura: ίδιο πρόσ. στην ίδια έγκλ. & φων. στον παρακειμένο

cessisset: ίδιο πρόσ. στην ίδια έγκλ. & φων. στον μέλλοντα
3. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου.

4. Να αναγνωρίσετε το είδος των ακόλουθων δευτερευουσών προτάσεων:

α) «quam aequo animo me ferro essem interemptura»

β) «quominus id faceret»

5. Να μεταφραστεί ο ευθύς λόγος σε πλάγιο: Cui secreto Porcia «non est hoc» inquit «temerarium factum meum, sed certissimum indicium amoris mei erga te tale consilium molientem: experiri enim volui, quam aequo animo me ferro essem interemptura, si tibi consilium non ex sententia cessisset»

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Τώρα καταλαβαίνω αν αυτός φτάσει στο στρατόπεδο του Μανλίου όπου κατευθύνεται, ότι κανείς δε θα είναι τόσο ανόητος, που να μη βλέπει, πως έγινε συνωμοσία, κανείς (δε θα είναι) τόσο αχρείος, που να μην το ομολογήσει.

2. Η Ιουλία, η κόρη του Αυγούστου, είχε αρχίσει πρόωρα να έχει άσπρες τρίχες, τις οποίες συνήθιζε να βγάζει κρυφά. Όταν άκουσε αυτό το πράγμα, ο Αύγουστος θέλησε να αποθαρρύνει την κόρη του από το να το κάνει αυτό. Με αυτό το σχέδιο εμφανίστηκε κάποτε ξαφνικά και έπιασε επ' αυτοφώρω τις κομμώτριες.

3. Αν φαινόταν σ' αυτόν (ότι ήταν) κάπως σκληρό κάτι, που έπρεπε να διαταχθεί στους στρατιώτες, διακήρυσσε ότι αυτός είχε καθοδηγηθεί από το ελάφι. Αυτό το ελάφι κάποια μέρα έφυγε και πιστεύθηκε ότι είχε χαθεί. Όταν κάποιος ανήγγειλε στο Σερτώριο ότι το ελάφι βρέθηκε, ο Σερτώριος διέταξε αυτόν να σιωπάσει: επιπλέον, έδωσε οδηγίες να το αφήσει ελεύθερο την επόμενη ημέρα ξαφνικά σ' αυτόν τον τόπο στον οποίο θα βρισκόταν ο ίδιος με τους φίλους (του).

4. Έπειτα ο Βρούτος, αφού κλήθηκε στην κρεβατοκάμαρα από τις φωνές των υπηρετριών, ήρθε για να τη μαλώσει, επειδή τάχα είχε κλέψει την τέχνη του μανικουρίστα. Σ' αυτόν μυστικά η Πορκία είπε «Δεν είναι αυτό μια ασυλλόγιστη πράξη μου, αλλά μια ξεκάθαρη ένδειξη της αγάπης μου για σένα που σχεδιάζεις τέτοιο σχέδιο: θέλησα, δηλαδή, να δοκιμάσω με πόση αταραξία θα σκοτωνόμουν με ξίφος αν το σχέδιο δε σου πήγαινε κατ' ευχήν».

B1. castro / coniurationum / consilia / ornatrici / cervarum / locis / clamori / tonsorum / officia / certissimo indicio /

amoribus / consiliis / amimis / sententiarum.

B2. perveniat / fassurus sit / incipiet / fecisset / creditur / inventum iri / taciturnum esse / emisisset / futurus fuerit / veniebat / praereptura sit / expertam esse / volam / interemptura fuerim / cessurum sit.

B3. stultum: κατηγορούμενο στο neminem.

audita: ιδιάζουσα αφαιρετική απόλυτη χρονική μετοχή.

consilio: αφαιρετική του τρόπου στο intervenit.

ei: δοτική προσωπική του κρίνοντος προσώπου από το videbatur.

cum amicis: εμπροθ. προσδ. της κοινωνίας στο futurus esset.

clamore: αφαιρετική της αιτίας (εξ. αναγκ. αίτιο) προσδιορίζει το vocatus.

tonsonis: γενική κτητική στο officium.

amoris: γενική αντικειμενική στο indicium.

ferro: αφαιρετική του οργάνου προσδιορίζει το interemptura essem.

tibi: δοτική προσωπική αντιχαριστική από το cessisset.

B4. α) «quam aequo animo me ferro essem interemptura» Δευτερεύουσα ονομ. πλάγια ερωτηματική πρόταση ως αντικείμενο στο experiri εισάγεται με το επίρρημα quam (δηλώνει μερική άγνοια) και εκφέρεται με Υποτακτική γιατί θεωρείται ότι η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πρότασης: χρόνου Παρατατικού της ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας γιατί εξαρτάται από ιστορικό χρόνο (άμεσα από το experiri έμμεσα από volui και δηλώνει υστερόχρονο.

β) «quominus id faceret»

Δευτερεύουσα ουσιαστική πρόταση του quominus ως έμμεσο αντικείμενο στο detertere. Εισάγεται με το quominus (επειδή εξαρτάται από το detertere που σημαίνει εμποδίζω και δεν περιέχει άρνηση). Εκφέρεται με έγκλιση υποτακτική γιατί το περιεχόμενο της εκφράζει την πρόθεση του υποκειμένου του ρήματος της κύριας πρότασης, χρόνου Παρατατικού γιατί εξαρτάται από ιστορικό χρόνο (άμεσα από το detertere έμμεσα από το voluit). Εμφανίζεται συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση, δηλαδή ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων. Η πρόθεση είναι ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησης της

B5. Cui secreto Porcia inquit non esse id temerarium Factum suum sed cercissimum indicium amoris sui erga illum tale consilium molientem, experiri se voluisse, quam aequo animo se ferro esset interemptura, si illi consilium non ex sententia cessisset.

ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΑΝ ΤΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

Γ. ΧΑΣΙΑΚΗΣ
ΣΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑ